3994
43/8

Informace o Chartě 77 - ročník druhý /1979/ - č. 11
od 5.července do 15.srpna 1979

Dopis L.Hejdánkovi od skupiny HELSINKI WATCH 1
Odpověď L.Hejdánka 1
Dopis Charty 77 a VONSU Federálnímu shromáždění ČSSR: Život vězněného Petra Cibulky je vážně ohrožen 2
Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Žádost o přijetí do Mezinárodní federace pro lidská práva 3
Solidarizační dopis Národnímu sdružení pro občanské svobody v Anglii 4
Sdělení č.119 /JUDr.Josef Danisz seznámen s výsledky vyšetřování/ 4
Sdělení č.120 /Případ Vlastimila Třešňáka/ 4
Sdělení č.121 /Hladovka Petra Cibulky/ 5
Sdělení č.122 /Jan Zmatlík odsouzen/ 6
Apel Charty 77 podepsalo dalších 59 občanů 6
197 občanů se obrátilo na Federální shromáždění ČSSR 6
Charlie Soukup - Výzva presidentu ČSSR a KSČ 8
Výzva světové veřejnosti 8
Dopis předsedkyni Evropského parlamentu 9
Odpověď ministerské předsedkyně Anglie Evě Kantůrkové 10
Dopisy Pavla Roubala Federálnímu shromáždění ČSSR 10
Dopis staršovstvům československých evangelických sborů 11
Dvanáct věřících se obrací ke Svatému otci 12
Dopis Věry Olešákové 13
Portrét Otky Bednářové 13
Krátké zprávy 17
Články došlé do redakce 17

000 ooo 000

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77
Adresa: Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2

3995

HELSINKI WATCH
U.S.Citizens' Committes to Monitor the Helsinki Accords
205 East 42nd St.
New York, N.Y. 10017
U.S.A.

27.dubna 1979

Milý pane Hejdánku,

s potěšením Vás informujeme o ustavení občanské skupiny ve Spojených státech, která se chce věnovat sledování toho, jak vláda plní helsinský Závěrečný akt. Organizovali jsme svou skupinu do značné míry naplněni uznáním pro činnost skvělých mužů a žen, kteří jako první zorganizovali takovou skupinu v Moskvě r.1976, a k těm, kteří v této práci pokračují v každém ze signatářských států tím, že trvají na dodržování úmluv.

Ve víře, že helsinské zásady, podle nichž mezinárodní harmonie a bezpečnost jsou úzce spojeny s garantováním základních lidských práv, zamýšlíme sledovat plnění Závěrečného aktu jak ve Spojených státech, tak - ve spolupráci s jinými občanskými skupinami - v ostatních zemích, jež úmluvy podepsaly.

V souladu s tímto cílem je naše naděje, že bude možná pravidelná spolupráce s takovými skupinami jak z východní, tak ze západní Evropy.

Pro Vaši informaci připojuji stručné memorandum, v němž je popsána činnost, které se chceme věnovat, a seznam lidí, kteří souhlasili s prací výboru.

V budoucnosti zůstaneme s Vámi v kontaktu, a rádi bychom dostali Vaše návrhy, jak bychom co nejplodněji mohli v díle pokračovat. I když situace lidských práv v našich dvou zemích je velmi odlišná, žádná země nemá čistý štít, a my chceme sdílet všeobecnou odpovědnost jako občané států, které podepsaly Helsinki, abychom referovali o porušování Závěrečného aktu a abychom působili k jeho nápravě. Vaše doporučení budou pro nás cenná a doufáme, že napříště budeme moci spolu být v pravidelném spojení.

S upřímným pozdravem

Robert L.Bernstein, předseda
Orville H.Schell, místopředseda

ooo 000 ooo

Milý pane Rob.L.Bernsteine,

s opravdovým potěšením jsme přijali Vaše informace o zřízení a cílech občanské skupiny Helsinki Watch ze Spojených států a vítáme Váš návrh pravidelné spolupráce. Naprosto s Vámi souhlasíme v tom, že "individuální práva jsou příliš důležitá, než abychom je ponechali v péči samotných vlád". Jsme přesvědčeni, že taková mezinárodní spolupráce nevládních organizací a občanských skupin, které sledují plnění, eventuelně porušování jak helsinského Závěrečného aktu, tak obou mezinárodních paktů o lidských právech, je ve všech signatářských zemích nezbytná. Za krajně významnou považujeme paralelní aktivitu tohoto druhu v zemích s různými politickými systémy a rozdílnou společenskou strukturou.

Naše situace je značně odlišná od Vaší, jak to jistě chápete. Víme, že president Spojených států uvítal vytvoření Vaší občanské skupiny, a z Vašeho memoranda jsme se dozvěděli o významné meteriální podpoře Vaší činnosti. Naproti tomu jsme my nedosáhli žádné jiné oficiální odpovědi na svou činnost než policejní. V současné chvíli bylo zatčeno deset signatářů Charty 77, mezi nimi dva aktivní mluvčí - dr.Václav Benda a Jiří Dienstbier - a jeden bývalý mluvčí - Václav Havel - právě proto, že sledovali a veřejně informovali o porušování našich vlastních československých zákonů.

Jsme nicméně přesvědčeni, že činnost různých nezávislých občanských skupin, informujících o porušování lidských a občanských práv, Mezinárodních paktů, jakož i Závěrečného aktu z Helsink, je užitečná nejenom pro

 3996

příslušné země samotné, ale právě pro mezinárodní soulad, bezpečnost a mír.

Proto jsme připraveni spolupracovat s Vaší občanskou skupinou, ev. výborem, stejně tak jako se všemi jinými občanskými skupinami v zemích, které úmluvu podepsaly. V dohledné době Vám pošleme své návrhy o tom, jak spolupracovat.

Upřímně Vaši

dr. Jiří Hájek Zdena Tominová dr. Ladislav Hejdánek
mluvčí Charty 77

Praha 25. června 1979

Poznámka:

Občanská skupina Helsinki Watch byla založena v únoru tohoto roku; byl vytvořen, který má /podle přiloženého seznamu/ 46 členů, z nichž deset tvoří užší radu ředitelů. Výkonným ředitelem je David Fishlaw. U nás nejznámější z členů výboru budou jistě spisovatel Arthur Miller a vedoucí delegace Spojených států v Bělehradě Arthur Goldberg; mezi ostatními je řada právníků, univerzitních učitelů a funkcionářů, vědců, spisovatelů, novinářů, manažérů atd. V druhé příloze k dopisu, v memorandu, čteme, že mezi 50 členy výboru jsou prominentní američané z okruhu podnikání, práva, vědeckých a univerzitních společností, z řad spisovatelů, vydavatelů, odborového hnutí a předních organizací pro občanská práva, a že časem se skupina bude zvětšovat. Fordova nadace podpořila práci výboru darem čtyř set tisíc dolarů pro první dva roky /prakticky do příští konference signatářských zemí, která se bude konat v listopadu 1980 v Madridu/. Před nějakým časem přinesly sdělovací prostředky zprávu, že skupina HELSINKI WATCH navrhla pořádání konference nezávislých skupin pro sledování, jak jsou plněny helsinské závazky, paralelně s madridskou konferencí vládních delegací. V memorandu je citován Goldbergův výrok z Bělehradu, že "Spojené státy pohlížely na plnění závazků Závěrečného aktu jako na součást postupného, ale ustavičně pokračujícího procesu překlenutí rozdělení mezi Východem a Západem".

LvH

+ výbor

ooo 000 ooo

Generální prokurátor ČSSR, dr. Ján Feješ
nám. Hrdinů 1300, Praha 4

Pane generální prokurátore! V Praze 13.8.1979

Žádáme, abyste se ve shodě s povinností Vaší instituce přesvědčil o křiklavém případě bezprávného jednání, jakému byl a nadále je vystaven 29letý dělník Petr Cibulka, nar. 28.10.1950, bydlištěm Brno, Vrázova 53, a abyste v rámci své kompetence udělal vše potřebné pro alespoň pozdní a dodatečnou nápravu.

Podle našich informací byl Petr Cibulka vzat 17.4. minulého roku do vyšetřovací vazby a dne 3.10. téhož roku spolu s Liborem Chloupkem a Ptrem Pospíchalem souzen pro trestný čin pobuřování /podle § 100 tr.z./. Obžaloba je vinila z toho, že rozšiřovali hudební nahrávky neoficiálních skupin a literární texty potlačených autorů, že v soukromých bytech pořádali vystoupení zpěváků Jaroslava Hutky a Vlastimila Třešňáka a že šířili text Charty 77. Soudní jednání bylo odročeno na neurčito, druhá a závěrečná část proběhla 14.11. téhož roku; obžalovaní byli odsouzeni k nepodmíněným trestům: Petr Cibulka na 24 měsíce, Libor Chloupek na 20 měsíců a Petr Pospíchal na 11 měsíců. Všichni tři se odvolali, rozsudek byl v druhé instanci pro formální závady zrušen, ale zároveň byl vynesen rozsudek nový, který uložil obžalovaným tresty ve stejné výši jako původní. Není snad ani třeba dodávat, že kromě rodičů obžalovaných nebyl do soudní síně vpuštěn nikdo z jejich přátel. Ti, kdo přišli, byli legitimováni, fotografováni, někteří předvedeni a podrobeni výslechům nebo osobním prohlídkám. To postihlo i představitele Amnesty International, dr. Wolfganga Eignera z Vídně, který se chtěl procesu zúčastnit.

3997

Nám však jde dnes o to, co následovalo potom. Petr Cibulka byl umístěn ve věznici v Plzni-Borech a přidělen na pracovní úsek, kde se opětovně stával terčem fyzických útoků některých spoluvězňů /je známo, že podobná "výchovná" opatřené nebývajé výjimkou/. Požádal proto správu věznice o nápravu, ale marně. Správa věznice mu neposkytla účinnou ochranu ani jej nebyla ochotna přeložit na jiný úsek. Petr Cibulka se cítil ohrožen na zdraví i na životě a na zdůraznění svých požadavků vyhlásil dne 18.5.1979 hladovku. Poté byl umístěn na izolaci a teprve po 31 dnech byl převezen do vězeňské nemocnice v Praze na Pankráci. Jeho spoluvězeň Aleš Březina vyhlásil na podporu požadavku, aby Petru Cibulkovi byla poskytnuta nezbytná lékařská péče, vlastně pětidenní hladovku. Petr Cibulka, vysoký asi 180 cm, vážil v té době necelých 50 kg. Po třínedělné hospitalizaci vážil 55 kg a byl vrácen zpět do nemocnice věznice. Tam však nebyl přeložen na jiný úsek, byl znovu napadán některými vězni spoluvězni, a proto se rozhodl v hladovce pokračovat. Podle posledních zpráv byl opět převezen na Pankrác.

Máme za to, že Petr Cibulka žádá na správě věznice velmi málo a jenom to, co je ve shodě s jejími povinnostmi. Mezi vězni může dojít a občas vskutku dochází k napětí a inzultacím. Nikdy se však něco takového nesmí stát prostředkem nátlaku na vězně a každý vězeň má právo na ochran před násilnickými spoluvězni.

Cítíme se nuceni obrátit se na nejvyšší orgány státní moci, aby zakročily a zjednaly nápravu, tak aby bylo neprodleně a účinně odvráceno další ohrožování zdraví a života Petra Cibulky.

Mluvčí Charty 77:

Prof.dr.Jiří Hájek DrSc Zdena Tominová dr.Ladislav Hejdánek

Za Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných:

ing.Pavel Roubal Anna Šabatová dr.Gertruda Sekaninová-Čakrtová

Na vědomí: Federální shromáždění ČSSR
Ministerstvo spravedlnosti ČSR
Federální výbor Československého červeného kříže
Český ústřední výbor Československého červeného kříže

ooo 000 ooo

FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES DROITS DE L'HOMME
27, rue Jean Dolent, 75014 Paris
Mr. Mayer

Vážení přátelé!

V dubnu 1978 se v duchu Charty 77 ustavil v Československu Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných. Sleduje případy osob, které jsou v Československu trestně stíhány či vězněny za projevy svého přesvědčení, nebo které se staly obětmi policejní či justiční svévole. Jeho snahou je seznamovat s těmito případy veřejnost i úřady a postiženým podle možnosti pomáhat. Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných je nepolitickým a nezávislým pracovním společenstvím.

Bez ohledu na jisté rozdíly ve struktuře a metodách práce jsme toho názoru, že základní zájem naší i Vaší činnosti má tolik styčných bodí, že nic nebrání naší spolupráci. Na základě nám dostupných informací o Vaší činnosti a cílech Vaší organizace považujeme za možné požádat o přijetí do Mezinárodní federace pro lidská práva.

Vzhledem k tomu, že nikdo z nás nemůže přijet za Vámi, byli bychom Vám velmi zavázáni, kdyby pověřený zástupce Vaší organizace přijel do Prahy, aby navázal osobní styky.

Vaší další činnosti přejeme mnoho úspěchů.

/následují jména a adresy všech členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a adresa prof.dr.Janoucha do Švédska./

2.8.1979 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo 000 ooo

National Concil For Civil Liberties

Vážení přátelé,

dozvěděli jsme se, že Vaše organizace občanské aktivity vyvíjí ve Vaší zemi podobnou činnost, jakou se zabývá Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, který v Československu v souladu s posláním Charty 77 sleduje případy osob trestně stíhaných či vězněných za projevy jejich přesvědčení nebo občanů, kteří se stali obětmi policejní a justiční svévole.

Ubezpečuje Vás svou solidaritou, neboť zastáváme názor, že je celému lidstvu prospěšná každá činnost, která usiluje o to, aby byl každý člověk chráněn před nespravedlivým pronásledováním, ať je to kdekoli na světě. Z toho důvodu bychom se rádi blíže seznámili s Vašimi zkušenostmi a metodami práce a poznali také odezvu, s jakou se Vaše činnost setkává ve veřejnosti a u odpovědných orgánů státu.

Činnost Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných trvá již více než rok. Za tu dobu jsme vydali na 120 sdělení o případech pronásledovaných osob a pravidelně s nimi seznamujeme veřejnost i příslušné orgány úřady, u nichž ovšem naše práce nenachází bohužel žádoucí odezvu. Naopak již dva měsíce je drženo ve vazbě a má být souzeno právě pro tuto činnost jedenáct členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Jsou to: Otta Bednářová, Jarmila Běláková, Václav Benda, Albert Černý, Jiří Dienstbier, Václav Havel, Ladislav Lis, Václav Malý, Dana Němcová, Jiří Němec, Petr Uhl. Jejich adresa do vězení je PS 09, PÚ 614, 161 02 Praha 6.

Zasíláme Vám současně jména a adresy ostatních členů výboru, abyste se mohli na ně obracet se svými zkušenostmi. Očekáváme Vaše zprávy a podnětné návrhy na další prohloubení spolupráce.

/následují jména a adresy ostatních členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a adresa prof.dr.Janoucha do Švédska/

2.8.1979 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo 000 ooo

Sdělení č.119 /JUDr.Josef Danisz seznámen s výsledky vyšetřování/

Dne 26.6.1979 proběhlo na oddělení vyšetřování okresní prokuratury v Hradci Králové seznámení s výsledky vyšetřování v trestní věci JUDr.Josefa Danisze. JUDr.Danisz je trestně stíhán pro § 156/2 tr.z. /viz naše sdělení č.104/. Dosud nebyly provedeny důkazy připojením spisů, které obviněný navrhl po zahájení trestního stíhání a jimiž hodlá prokázat, že ty výroky, které skutečně pronesl, jsou pravdivé. Po seznámení s vyšetřovacím spisem obviněný navrhl zastavení trestního stíhání s odůvodněním, že vznesené obvinění nebylo prokázáno, a že naopak výpovědi obviněného a dvou přímých svědků prokazují nevinu obviněného. Pro případ, že by trestní stíhání zastaveno nebylo, navrhl provedení důkazů, jak je původně navrhoval, zvláště připojení trestního spisu Jiřího Chmela, trestního spisu dr.Jaroslava Šabaty a spisu specialního odboru Generální prokuratury ČSSR /čj. VIIIFGn 65/78 - 4 a / o šetřeních, týkajících se trestního oznámení Ivana Medka o jeho přepadení /viz naše sdělení č.7 a 11/.

Je hodno pozornosti, že tento spis byl vyšetřovatelem Wagnerem vyžadován, generální prokuratura však ne jemu, ale přímo okresnímu prokurátorovi v Hradci Králové sdělila, že spis nemůže být zaslán, neboť je tajný /sic!/.

8.července 1979 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo 000 ooo

Sdělení č.120 /Případ Vlastimila Třešňáka/

Ve dnech 4. až 6.července 1979 byl orgány bezpečnosti zadržován Vlastimil Třešňák, nar. 26.4.1950. Byl předveden k výslechu, při němž mu vyšetřovatel

3999

adělil, že je podezřelý z toho, že od 1.3.1979 nepracuje a že koncem ledna 1979 měl vykrást kanceláře n.p. Energovod v Gorazdově ulici v Praze 2. Výslech se však těchto podezření nikterak nedotýkal, ale byl zaměřen k tomu, aby Vlastimil Třešňák jmenoval osoby, s nimiž se stýká, a aby sdělil, kde se zdržoval v době, od 21.3. 1979, kdy po něm bylo údajně vyhlášeno pátrání. V této době skutečně proběhla řada výslechů Třešňákových přátel a známých, při nichž příslušníci bezpečnosti tvrdili, že Vlastimila Třešňáka hledají "pro závažnou trestnou činnost". Bylo také zahájeno trestní stíhání Zbyňka Benýška pro údajné nadržování /§ 166 tr.z./, o němž přináší přesné údaje naše sdělení č.107. Dne 5.července 1979 proběhla v bytě Vlastimila Třešňáka v Praze 1, Dušní 8 domovní prohlídka, při níž bylo odebráno větší množství strojopisů a knih. Naprostou většinu zabavených textů tvoří literární práce Vlastimila Třešňáka nebo jeho přátel a známých. Prohlídka proběhla v prostoru celého bytu, a nikoli jen v místnosti, kterou Vlastimil Třešňák skutečně obývá. Příslušníci bezpečnosti odmítli podezřelému vydat protokol o domovní prohlídce. Proti tomuto frapantnímu porušení ustanovení trestního řádu podal Vlastimil Třešňák stížnost, kterou adresoval hlavnímu vojenskému prokurátorovi. Dne 6.7.1979 byl Vlastimil Třešňák v odpoledních hodinách bez jakéhokoli dalšího vysvětlení nebo výslechu propuštěn z cely předběžného zadržení na svobodu.

Výbor má důvodně za to, že vznesená podezření jsou pouze fiktivní. Vlastimil Třešňák je v řádném pracovním poměru od 1.4.1979 do nynější doby. V době údajného pátrání se zdržoval jednak doma, a jednak na místech, která běžně navštěvuje již po několik let, a která jsou bezpečnosti známa. V této době byl také nejméně pětkrát kontrolován a zapsán příslušníky VB. Jsme přesvědčeni, že účelem celé akce bylo provedení domovní prohlídky a zastrašování Vlastimila Třešňáka, který je zřejmě bezpečnosti nepohodlný svou značnou nekonformní kulturní aktivitou.

8.července 1979 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo 000 ooo

Sdělení č.121 /Hladovka Petra Cibulky/

Dne 18.5.1979 zahájil signatář Charty 77 Petr Cibulka /nar.27.10.1950/ ve výkonu trestu ve věznici Plzeň-Bory hladovku, v níž podle dostupných pramenů pokračoval 32 dny. Důvodem byla diskriminace politických vězňů v pracovním zařazení a selhání všech jiných pokusů o zjednání nápravy v této věci, když orgány SNV /Sbor nápravné výchovy/ a dozorové prokuratury nereagovaly na stížnosti.

Jeho spoluvězeň, signatář Charty 77 Aleš Březina /nar.12.8.1948/ oznámil v polovině června 1979 dopisem náčelníkovi věznice, že počínaje 18.6.1979 zahájí pětidenní hladovku na protest proti zanedbávání základní lékařské péče o Petra Cibulku během jeho hladovky.

V odezvu na tento dopis vnikli do cely, v níž byl Petr Cibulka od zahájení hladovky držen v samovazbě, dva příslušníci SNV a pokusili se ho odvléci na jeho dosavadní pracoviště, aniž by byly pracovní podmínky podstatněji změněny /měl být pouze přemístěn na jinou chodbu, kde by byl nadále vystaven mj. i šikanám a insultům spoluvězňů/. Petru Cibulkovi se však podařilo zůstat v cele a pokračovat v hladovce přes tento násilný akt.

Teprve po těchto událostech a solidární protestní hladovce některých spoluvězňů byl Petr Cibulka převezen do vězeňské nemocnice na Pankráci. Je zjištěno, že hladovka o takové délce trvání, k které ji podstoupil, zanechává už trvalé následky na zdraví.

Případem se budeme i nadále zabývat.

9.července 1979 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo 000 ooo

Sdělení č.122 /Jan Zmatlík odsouzen/

Ve dnech 9. a 10.7.1979 proběhlo u Městského soudu v Praze hlavní líčení ve věci Jana Zmatlíka, nar.1.5.1948, pracovníka Kriminologického ústavu Generální prokuratury ČSSR, ve vyšetřovací vazbě od 31.8.1978 /1/, obžalovaného z přípravy k trestnému činu podvracení republiky /podle § 7, odst. 1 k § 98, odst. 1 tr.z./. Senátu Městského soudu v Praze předsedal Dr.Rojt, prokuraturu zastupoval Dr.Antonín Navrátil, obhájcem obžalovaného byl Dr. Jiří Klouza z Advokátní poradny 4 v Praze. Jan Zmatlík se údajně dopustil podle obžaloby toho, že opisoval a "chystal se rozšiřovat" "protistátní tiskoviny", a to konkrétně otevřený dopis Václava Havla presidentu republiky z r.1975, článek národního umělce Josefa Hory "Literatura a politika" z r. 1929 a úvodník z časopisu Listy "Obrana národa". V provedeném důkazním řízení nebylo prokázáno naplnění objektivní ani subjektivní stránky zažalovaného trestného činu. V závěrečných řečech prokurátor navrhl trest v horní polovině výměry trestu /t.j. 3-5 let odnětí svobody/, obhájce navrhl zproštění viny v plném rozsahu. Soud pak Jana Zmatlíka uznal vinným dle obžaloby a odsoudil ho k trestu odnětí svobody v trvání 3,5 roku nepodmíněně v I.nápravně výchovné skupině. Obžalovaný se proti rozsudku okamžitě odvolal, prokurátor se nevyjádřil. Dále byl obžalovaný odsouzen k propadnutí zabavených věcí a k zákazu výkonu povolání ve státních institucích po dobu 5 let.

Přestože bylo hlavní líčení formálně veřejné, do soudní síně nebyl kromě nejbližších příbuzných a organizované veřejnosti nikdo vpuštěn.

11.7.1979 Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo 000 ooo

3.července 1979 podepsalo 251 občanů dopis presidentu republiky, ve kterém žádají propuštění vězněných členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a všech obránců lidských a občanských práv. /Text dopisu se jmény signatářů jsme uvedli v Informacích o Chartě č.10./ Do dnešního dne se k dopisu přihlásili tito další občané:

Jaroslava Archlerová, Pavel Blattný, Vladimír Čtvrtečka, Miloň Doležal, Vojtěch Dzurka, Milan Frič, Heda Hejdánková, Josef Hlaván, Ivan Honz, Jaroslava Horáčková, Zdeněk Houžva, Marie Hromádková, Přemysl Hrubý, Vlasta Chramostová, Josef Juhasz, Petr Kabeš, Eva Kantová, dr.Vladimír Kotek, Petr Krátký, Jiří Kratochvíl, Jan Litomiský, Pavel Macháček, Jana Mariánková, Marie Mariánková, Jana Matulová, Tereza Medková, Stanislav Milota, Petr Moravec, Ivo Nezhyba, Lubomír Obruča, Jarmila Obručová, Jaroslav Okleštěk, dr.Radim Palouš, Jan Petříček, Martin Písařík, Bohumil Procházka, Jaroslav Ptáček, Petr Ragan, Mariana Raganová, Zorka Rohlenová, dr.Gertruda Sekaninová-Čakrtová, Karol Sidon, Milan Slánský, Jaromír Slavík, Angelika Skřítezská, Lubomír Suchánek, Petr Šafránek, Karel Šmíd, Blanka Štěpánová, Martin Švec, Roman Tomášek, Josef Tomsa, František Vaněček, Dagmar Vaněčková, Jan Vít, Přemysl Vondra, Tomáš Vrba, Tomáš Pěkný, František Zavadil

ooo 000 ooo

Federálnímu shromáždění ČSSR

Od 29.května jsou ve vazbě Otka Bednářová, Jarmila Bělíková, Václav Benda /mluvčí Charty 77/, Jiří Dienstbier /mluvčí Charty 77/, Václav Havel /bývalý mluvčí Charty 77/, Ladislav Lis, Václav Malý, Dana Němcová, Jiří Němec a Petr Uhl. Těchto deset čs.občanů, stejně jako dříve zatčený Albert Černý, bylo obviněno z trestného činu podvracení republiky a jejich činnost je označena jako protispolečenská zejména proto, že informacemi o politických procesech v ČSSR a stanovisky k nim údajně podrývali důvěru

občanů ke státním institucím. Obviněným hrozí tresty odnětí svobody od jednoho do deseti let.

Smyslem činnosti Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, jak nazvali své volné sdružení, bylo sledovat osudy těch, kdo jsou vystaveni nespravedlivému postihu ze strany justičních a bezpečnostních orgánů. Tak jako Charta 77, z jejichž principů vycházeli, opírali se při svém konkrétním zaměření o československé zákony, o Pakty o lidských právech, jimž dali - jak známo - svůj hlas i oficiální představitelé našeho státu. Jednali v souladu se svým svědomím a svou činností kladli hráz opakování nezákonností, jejichž obětmi se v padesátých letech staly desetitisíce čs.občanů a jež uvrhly tehdy naši společnost na dlouhou dobu do hluboké politické a mravní krize.

Tato tragická zkušenost nás utvrzuje v tom, že represemi nelze natrvalo vyřešit žádný společenský problém. Jsme přesvědčeni, že úsilí kriticky odpovědných občanů je dokonce nezbytné pro ty, kdo společnost spravují. Ke cti a blahu země přispívá, unesou-li vládnoucí tuto kritiku zdola, jež si klade za cíl přispět k tomu, abychom všichni mohli žít v bezpečí a s jistotou, že právo a spravedlnost se těší všeobecné úctě.

Krize práva a zákonnosti je součástí krize celé naší společnosti. Soudíme, že předpokladem řešení hromadících se potíží v hospodářství, které doléhají každodenně na všechny naše občany, nedostatků v kulturní a sociální oblasti je uvolnění iniciativy občanů spojené s respektem k jejich práci a schopnostem a k odstranění diskriminace v přístupu ke vzdělání a zaměstnání.

Připomeňme, že počátkem šedesátých let amnestie a částečná rehabilitace politických vězňů významně přispěly k uvolnění napětí ve společnosti a vedly i k postupnému překonávání tehdejší společenské a hospodářské krize. Jsme přesvědčeni, že krokem v témže směru dnes bybbylo zastavení trestního stíhání jmenovaných československých občanů a propuštění ostatních politických vězňů.

Josef Adámek, Jana Babůrková, Milan Balabán, Hana Balášová, Karel Bartošek, Rudolf Battěk, Edmund Bauer, Jan Bednář, Jiří Bednář, Tomáš Bísek, Jaroslav Beneš, Marie Benetková, Zbyněk Benýšek, Zdeněk Buk, Petr Bukva, Jana Bukvová, Vratislav Brabenec, Eugen Brikcius, Pavel Brunnhofer, Václav Burián, Zuzana Dienstbierová, Luboš Dobrovský, Ivo Dočkal, Zdena Dočkalová, Emil Dvořák, Michal Dymáček, Vladimír Erker, Petr Formánek, Luisa Geisslerová, Jiří Gruntorád, Jiří Gruša, Jiří Hájek, Miloš Hájek, Jiří Hanzelka, Karel Havelka, Zbyněk Hejda, Ladislav Hejdánek Heda Hejdánková, Jana Hejdánková, Martina Hejdánková, Petra Hejdánková, Štefan Hiroš, Jana Hlavsová, Milan Hlavsa, Vítězslav Holák, Jan Hofman, František Horáček, Jan Hrabina, Tomáš Hradílek, Jana Hradílková, Jan Hric, Miroslav Hricenko, Vladimír Hrubý, Marcela Humáková, Pavel Jánský, Milan Janíček, Jarmila Johnová, Zuzana Jelínková, Miroslav Jemelka, Ivan M.Jirous, Juliana Jirousová, Jiří Jirásek, Miroslav Jirec, Zbyněk Jonák, Jiří Judl, Věra Kubíčková, Vladimír Kabrna, Vladimír Kadlec, Erika Kadlecová, Eva Kantůrková, Svatopluk Karásek, Jan Keller, Pavel Kirschner, Viktor Klouče, Petr Kluzák, Alfred Kocáb, Božena Komárková, Miroslav Korbelík, Vavřinec Korčiš, Alena Korousová, Jiří Kostár, Anna Koutná, Jan Kozlík, Petr Krejčí, František Kriegel, Přemysl Kšanda, Jiří Kubíček, Jaroslav Kukal, Ivan Kyncl, Karel Kyncl, Elzbieta Ledererová, Božena Lisová, Jaromír Litera, Jan Lopatka, Silvestra Lupertová, Vratislav Machulka, Pavel Manoušek, Jan Marejko, Miloslav Madek, František Maštera, Marie Mašterová, František Matula, Michal Matzenauer, Marie Matzenauerová, Jan Medek, Marie Mekysková, Václav Mekyska, Jaroslav Mezník, Evžen Množil, Pavel Muraško, Jiří Müller, Pavel Nejedlý, Markéta Němcová, Pavla Němcová, David Němec, Antonín Němejc, Petr Novotný, Martin Palouš, Milan Pankrác, František Pavlíček, Pavel Pavlovský, Viktor Parkán, Vít Pelikán, Iva Pelikánová, Jiřina Pluháčková, Martin Podborský, Petr Pospíchal, Václav Procházka, Dana Prvá, Jana Převratská, Lubomír Přikryl, Miloš Rejchrt, Vratislav Riedl, Ivana Riedlová, Květoslav Richter, Zuzana Richterová, Zorka Rohlenová, Tomáš Růžička, Michal Řehák, Gertruda Sekaninová-Čakrtová,

4002

Jitka Schánilcová, Jan Schneider, Miroslav Skalický, Josefa Slánská, Rudolf Slánský, Bohumír Slavík, Luboš Smílek, Karel Soukup, Marie Soukupová, František Stárek, Josef Stehlík, Jiří Středa, Jaroslav Suk, Jan Šabata, Anna Šabatová, Josef Šafář, Michal Šembera, Ladislav Šenkýř, František Šilar, Jan Šimsa, Milena Šimsová, Miluše Ševichová, Miloslal Šumavský, Petruška Šustrová, Jan Tesař, Helena Tománková, Tom Tomášek, Julius Tomin, Zdena Tominová, Petr Tomíšek, Karel Trinkewitz, Jakub Trojan, Karla Trojanová, Vlastimil Třešňák, Karel Tydlitát, Oldřich Unger, Ivana Ungerová, Richard Urx, Jana Urxová, Ludvík Vaculík, Rostislav Valušek, Petr Večeřa, Aleš Vejvoda, Tomáš Vlasák, Jiří Vlček, Jan Vodňanský, Mirek Vodrážka, Ivan Vojtěch, Jiří Volf, Zdeněk Vohař, Jaromír Wíšo, Pavla Zachovalová, Pavel Zajíček, Jan Zvěřina.

ooo 000 ooo

Výzva presidentu ČSSR Gustávu Husákovi a Komunistické straně Československa

Pane presidente,

společnost vytváří kulturní, hospodářské, bezpečnostní, politické a další organizace, aby pomáhaly řídit její vlastní složitý život a vývoj.

Komunistická strana Československa, v současné době pod Vaším vedením, převzala rozhodující vliv a pravomoc na všech úrovních společenského života. Tímto krokem jste na sebe vzali náročný a nanejvýš zodpovědný úkol - sloužit všem občanům naší vlasti. Ze všech sil chránit jejich svobodu, lidská práva, společenské a kulturní hodnoty. Vaše úloha je o to náročnější, že jste odmítli spolupráci odlišně orientovaných politických stran.

O to pozorněji musíte sledovat potřeby, nedostatky a důsledky omylů v naší společnosti. Nebát se, ale naopak přijímat a řešit návrhy, podněty a protesty, vycházející z občanských aktivit. Je to jediná cesta pro realizaci našeho cíle - pozitivního rozvoje společnosti, má-li být opravdu cílem společným.

Proto Vás vyzývám k zastavení trestního stíhání a propuštění všech politických vězňů na svobodu a to především těch, kteří jsou nespravedlivě obviněni z trestného činu podvracení republiky podle § 98 tr.z.

Jmenovitě to jsou: Jiří Lederer, novinář, Aleš Macháček, zemědělský inženýr, František Hrabal, dělník, Jiří Volf, Dělník, Jan Zmatlík, sociolog, Jaroslav Šabata, psycholog, a dále členové Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných: Otta Bednářová, novinářka, Jarmila Bělíková, psycholožka, dr.Václav Benda, filosof a matematik, Albert Černý, herec, Jiří Dienstbier, novinář, Václav Havel, dramatik, dr.Ladislav Lis, právník, Václav Malý, duchovní, Dana Němcová, psycholožka, Jiří Němec, psycholog, Petr Uhl, strojní inženýr.

Na zdůraznění této výzvy zahajuji dne 20.srpna 1979 v 6.00 hod společně s obhájci lidských práv v Polsku osmidenní hladovku a zároveň vydávám výzvu světové veřejnosti, aby důrazně vyžadovala propuštění československých politických vězňů a tím demonstrovala svobodu a povinnost každého člověka spolu s vládami všech zemí řídit a rozhodovat o věcech lidských.

V Praze 15.srpna 1979

Karel Čárli Soukup
Řepčice č.l, okr.Litoměřice

ooo

Výzva světové veřejnosti

V Československu jsou od 29.května tohoto roku vězněni členové Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných: Jarmila Bělíková, psycholožka, Otta Bednářová, novinářka, dr.Václav Benda, filosof a matematik, Albert Černý, herec, Jiří Dienstbier, novinář, Václav Havel, dramatik, dr.Ladislav Lis, právník, Václav Malý, duchovní, Dana Němcová, psycholožka, Jiří Němec, psycholog, Petr Uhl, strojní inženýr. Delší dobu jsou již vězněni: Jiří

Lederer, novinář, Aleš Macháček, zemědělský inženýr, František Hrabal, dělník, Jiří Volf, dělník, Jan Zmatlík, sociolog a Jaroslav Šabata, psycholog. Všichni jmenovaní jsou viněni z trestného činu podvracení republiky podle § 98 trestního zákona ČSSR.

Tito lidé se pokusili jednat v duchu helsinských dokumentů, upozorňovali na případy porušování lidských práv, vzali vážně pokus o zmírňování napětí, svým životem chtěli přispět k uskutečnění míru, práv člověka a svobody. Svoji svobodu ztratili, aby byla potlačena činnost hnutí za občanská práva v ČSSR Charty 77, aby bylo zmařeno úsilí bojovníků za lidská práva na celém světě.

Československo leží geograficky ve středu Evropy, je malou zemí, ale s velkou demokratickou tradicí. Tradicí, která vždy usilovala o osvobození člověka. Lidé, nedovolte, aby byla lidská svoboda zde, v srdci Evropy, zahubena! Jinak ji ztratíme všichni!

Jsem prostý občan této země, život mne však blízce spojil s většinou těchto nespravedlivě uvězněných i s jejich rodinami, jsem přesvědčen o jejich poctivosti. Proto jsem vyzval presidenta ČSSR Gustáva Husáka a Komunistickou stranu Československa, aby byli tito lidé neprodleně propuštěni. Proto žádám světovou veřejnost o solidaritu a uspořádání protestních podpisových akcí. 20.srpna 1979 v 6.00 hod. zahájím společně s obhájci lidských práv v Polsku osmidenní hladovku na znamení plné podpory boje za lidská a občanská práva ve všech zemích světa od Vietnamu až po Brazílii.

Děkuji všem, kteří se připojí svým podpisem k výzvě k osvobození politických vězňů v Československu a všem, kteří se připojí k hladovce solidarity se všemi poníženými lidmi.

S vírou ve spravedlnost

Karel Čárli Soukup
Řepčice č.1, okr.Litoměřice
Československo

ooo 000 ooo

Mme MUDr Simone Veil
předsedkyně Evropského parlamentu
Strassbourg, France

Praha 25.7.1979

Vážená paní předsedkyně,

blahopřejeme Vám ke zvolení do čela Evropského parlamentu a zároveň vyjadřujeme své poděkování za solidaritu, kterou shromáždění evropských poslanců projevilo schválením rezoluce československé vládě ve prospěch našich deseti uvězněných přátel.

Považujeme za nezbytné ~~zdůrazn~~ zdůraznit, že mezi nimi jsou i tři ženy: bývalá redaktorka rozhlasu a televize Otta Bednářová, psycholožka Jarmila Bělíková a matka s e d m i dětí, psycholožka Dana Němcová.

Apelujeme na Vás a Vaším prostřednictvím na všechny poslance Evropského parlamentu, abyste přípravám a průběhu nadcházejícího procesu věnovali i nadále soustavnou pozornost. Bude to v naprostém souladu se zněním Závěrečného aktu helsinské konference, Všeobecné deklarace lidských práv a dalších mezinárodních dokumentů, jež kodifikují základní principy lidských a občanských práv a jež se zavázala plnit i československá vláda.

Československo stále zůstává svými dějinami a kulturou neodmyslitelnou součástí evropských dějin a evropské kultury.

Přejeme Vám, vážená paní předsedkyně, i Vašim kolegům mnoho úspěchů v úsilí o blaho národů Evropy.

Jana Neumannová, Olga Šulcová, Dagmar Vaněčková, Gertruda Sekaninová-Čakrtová, Eva Kantůrková, Vlasta Chramostová, Anna Marvanová, Antonie Boková

ooo 000 ooo

10 Downing Street
od osobního tajemníka

23.července 1979

Drahá paní Kantůrková,

ministerská předsedkyně mě požádala, abych odpověděl na Váš dopis z 28.června o nedávném zatčení a vazbě deseti signatářů Charty 77. Paní Thatcherová četla s velkým zájmem a účastí Vaše vylíčení politováníhodné situace, v níž se octlo oněch deset lidí včetně tří žen.

Britská vláda již tuto záležitost velmi pečlivě sledovala. Spolu s ostatními členy Evropského společenství jsme také již vyjádřili československé vládě hluboké znepokojení britské vlády a veřejnosti. Připomenuli jsme Vaší vládě, jak velký význam přikládáme důslednému plnění Závěrečného dokumentu Helsinské konference včetně ustanovení týkajících se lidských práv.

Ministerská předsedkyně mě požádala, abych Vás co nejvřeleji ujistil o tom, že nemusíte mít obavy, že by Váš dopis byl zapomenut. Budeme jej mít na paměti, až budeme jednat s ostatními vládami o nutnosti důsledně plnit Závěrečný dokument a skončit s nespravedlivým zacházením s těmi, kteří se vyslovují pro lidská práva kdekoliv v Evropě.

ooo 000 ooo

Kancelář Federálního shromáždění

Ve dnech 9. a 10.7.1979 jsem se chtěl zúčastnit veřejného jednání hlavního líčení Městského soudu v Praze proti Janu Zmatlíkovi. V účasti mi bylo spolu s dalšími třemi členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a další veřejností zabráněno zaměstnanci Městského soudu. Do jednací síně byly vpuštěny pouze matka a sestra obžalovaného. Další "veřejnost", která měla do jednací síně přístup, tvořily 2 - 3 osoby, které se zjevně znaly se zaměstnanci soudu a na závěr líčení se s nimi předseda senátu a prokurátor srdečně loučili. V jednací síni č.83 bylo volných míst dostatek a nebyl by žádný technický problém zajistit ještě další.

Před zahájením jednání i o každé přestávce jsme se znovu dotazovali, zda se můžeme jednání účastnit, když v jednací síni jsou stále neobsazená místa. Ani předseda senátu dr.Rojt, ani zaměstnankyně soudu, která hlídala vchod do síně a odmítla se představit, nám nevyhověli.

Byli jsme odkázáni na JUDr. Štellu, který měl údajně na starosti vydávání vstupenek. Ten řekl, že všechny vydal a nebude další vstupenky přidělávat.

Podobnou zkušenost jsem již učinil při procesu s dr.Šabatou. Na moji stížnost Krajskému soudu v Hradci Králové /17.1.1979/, ve které jsem žádal o sdělení, jakým způsobem lze místo v jednací síni získat, ani na moji stížnost Nejvyššímu soudu /15.3.1979/ jsem dodnes nedostal odpověď.

Obvinění Jana Zmatlíka z přípravy k podvracení republiky a rozsudek nad ním /3,5 roku/ mi připadá naprosto nespravedlivý. Abych to však mohl tvrdit se vší odpovědností, chtěl jsem se hlavního líčení osobně zúčastnit. To, že velké většině veřejnosti bylo ve vstupu do jednací síně pod malichernými výmluvami opět zabráněno, vyvolává silné podezření, že k nespravedlnosti skutečně došlo.

Žádám Vás, abyste prošetřili jak porušení zásady veřejnosti soudu, tak celý případ Jana Zmatlíka.

16.7.1979

Pavel Roubal
Hájecká 7, Praha 10

Kopie: Úřad předsednictva vlády ČSSR, Kancelář České národní rady, Úřad vlády ČSR, Nejvyšší soud ČSSR, Nejvyšší soud ČSR, Generální prokuratura ČSSR, Generální prokuratura ČSR, Ministerstvo spravedlnosti ČSR, Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Ústřední rada odborů, Městský soud v Praze

ooo 000 ooo

4005

Kancelář Federálního shromáždění

stížnost

Ve dnech 5. a 6.7.1979 byla Ele Ledererové, Jakubu Trojanovi, Květě Markové, Jiřímu Bednářovi, Zině a Karlovi Freundovým, Petrušce Šustrové, Zdenku Vokatému, Martinu Hyblerovi, Svatopluku Karáskovi, Zdeně Tominové, Janu Litomiskému, Janu Tesařovi, Jiřímu Müllerovi a Tomáši Biskovi udělena vysokými důstojníky SNB výstraha. Uvádělo se v ní, že se dotyční podíleli na činnosti Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a že se pokoušejí jeho činnost obnovit. Tím se prý dopouštějí protispolečenského jednání a budou-li v něm pokračovat, vystavují se nebezpečí trestního stíhání.

Ačkoliv osobně se mi takového výstrahy nedostalo, cítím se jednáním státních orgánů rovněž dotčen. Sám jsem se stal členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Prohlašuji otevřeně, že hodlám podle svých nejlepších sil jeho činnost rozvíjet, protože pokládám jeho poslání za jednoznačně pozitivní. Žádám Vás, abyste neprodleně zabránili pronásledování dobrých občanů, jakými jsou například všichni věznění členové Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, abyste se začali konečně zabývat případy nespravedlivě stíhaných a abyste zabránili pokusům o zastrašování členů Výboru.

Pokud se týká skutečného protispolečenského jednání, kterého jsem byl sám přímým svědkem, informoval jsem Váš úřad již v minulosti a znovu dnes ve své druhé stížnosti o tom, jak nejvyšší státní orgány ignorují stížnosti občana na porušování zásady veřejnosti soudu, zaručené ústavou a dalšími zákony. Žádám Vás, abysto obrátili svoji pozornost tímto směrem. Dále a především Vás žádám, abyste nedopustili, aby bylo s dobrými občany zacházeno jako se zločinci. Žádný nejsme neomylný. Toto však není otázka omylů, ale nedostaku dobré vůle ze strany státní moci. Věřím, že není nikdy pozdě na to, začít dobrou vůli projevovat. Touto svou stížností Vám k tomu poskytuji další příležitost.

16.7.1979 Pavel Roubal, Hájecká 7, Praha 10

Kopie: Úřad předsednictva vlády ČSSR, Kancelář České národní rady, Úřad vlády ČSR, Nejvyšší soud ČSSR, Nejvyšší soud ČSR, Generální prokuratura ČSSR, Generální prokuratura ČSR, Ministerstvo spravedlnosti ČSR, Právnická fakulta UK, Ústřední rada odborů, Městský soud v Praze

ooo 000 ooo

S t a r š o v s t v u V Praze 18.6.1979
českobratrského evangelického sboru v Praze ...různým sborům

Věc: pastýřská péče o zatčené spolubratry

Vážení bratři,

jak víte ze zprávy ČTK z 4.června t.r. bylo zahájeno trestní stíhání proti deseti signatářům Charty 77, členům Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Tito lidé, měřeno evangeliem ježíšovské solidarity naši spolubratři ve víře a naději, se dopustili jen toho, že po právní, organizační i osobní /hmotně podpůrné/ stránce se starali - často za neobyčejných těžkostí - o lidi nespravedlivě obviněné a vězněné, jakož i o jejich rodiny. Dělali jen to, že se dovolávali práva pro postižené. Nyní jsou ve vězení a hrozí jim těžké tresty. To je vážná věc. Vážná chvíle. Chvíle rozhodování. Chvíle solidarity s těmi v žaláři. Půjdeme nevšímavě kolem - jako kněz a levíta v Ježíšově podobenství o milosrdném Samařanu? Zvláště v církvi, ve sborech, kde se na kristovské solidaritě vyučují malé děti z nedělní školy, by se mělo najít mnoho srdcí citlivých. Najdou se? Na vás, bratři presbyteři, jako na těch, kteří jste spolu s faráři pastýři sborů, leží veliká odpovědnost.

Chci svým hlasem připomenout jen to: Neprojděte kolem této události laxně, nevšímavě - vždyť se to týká podstatných věcí, jimiž je sbor orientován. Promyslete, prosím, jak byste i vy mohli přispět k nápravě.

Uvádíme jména a adresy vězněných. Dejte je, prosím, k dispozici těm, kteří budou chtít "pražskou desítku" pozdravit, navštívit apod.

Václav H a v e l /5.10.1936/ PÚ 614, PS 09, 161 02, Praha 6-Ruzyně
Jiří N ě m e c /18.10.1932/ dtto
Václav B e n d a /8.8.1946/ dtto
Václav M a l ý /21.9.1950/ dtto
Ladislav L i s /24.4.1926/ dtto
Jiří D i e n s t b i e r /20.4.1937/ dtto
Jarmila B ě l í k o v á /27.4.1947/ dtto
Dana N ě m c o v á /14.1.1934/ dtto
Otta B e d n á ř o v á /18.6.1927/ dtto
Petr U h l /18.10.1941/ dtto

S nadějí

/ Milan Balabán, Štefan Hiroš, Ivan M.Jirous, Svatopluk Karásek, Jan Kozlík, Petr Krejčí, Jan Schneider, Jaroslava Slánská /.

ooo 000 ooo

Svatý otče,

obracíme se k Tobě v úzkostech a obavách o život našich přátel a o osud lidí naší země. V době, kdy lidé Tvého rodného kraje se radovali z Tvého příjezdu, byli jsme zasaženi zprávou o zatčení a obvinění Otky Bednářové, Václava Bendy, Jarmily Bělíkové, Jiřího Dienstbiera, Václava Havla, Ladislava Lise, Václava Malého, Dany Němcové, Jiřího Němce a Petra Uhla /deseti členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných/.

Těchto deset bychom jmenovali, kdybychom dnes měli vydat počet Hospodinovi, tak jako Abraham kdysi prosil o deset spravedlivých.

Tisíce křesťanů z Čech, Moravy a Slovenska se v důsledku tohoto posledního zákroku Státní bezpečnosti rozhodlo "společnými modlitbami a postem odpovědět na evangelijní výzvu, v níž nás Kristus povolává ke spoluodpovědnosti za tento svět". Každý první pátek v měsíci drží celodenní půst a sjednoceni v Kristu se modlí za dar víry, síly a vytrvalosti, aby věrně a nechroženě žili a působili v duchu Kristova evangelia lásky. Modlí se za všechny nespravedlivě vězněné a za ty, kteří trpí za víru a věrnost svému svědomí. Modlí se za nastolení práva a spravedlnosti v naší zemi, za svobodu vyznání a za ty, kteří v církvi i mimo ni působí na straně zla, aby pochopili, že štěstí jednotlivců a národů nelze stavět na lži, nenávisti a násilí.

Připojujeme se k této anonymní výzvě. Dne 6.7.1979 zahájí čtrnáctidenní hladovku za propuštění jmenovaných deseti obviněných přátel filosof Julius Tomin. První týden spolu s ním budou trávit půstem Ivan Jirous, Lubomír Vydra a Stanislav Borůvka. Patnáct mladých lidí v Liberci protestuje proti věznění členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných pětidenními a dvoudenními hladovkami v druhém týdnu měsíce července. Po ukončení hladovky Julia Tomina budou v týdnu od 26.července držet týdenní půst desítky věřících v Ústí nad Labem.

Svatý otče, prosíme Tě o modlitbu a zastání pro ty, kteří svým životem svědčili pravdě a svým zájmem o osud nespravedlivě stíhaných byli křesťany ne podle litery ale skutky víry.

Věra Jirousová, Vratislav Brabenec, Svatopluk Karásek, Jan Princ, Markéta Němcová, Karel Soukup, Eugen Brikcius, Dagmar Vokatá, Ivan M.Jirous, Juliana Jirousová, Petruška Šustrová, Jan Litomiský.

V Praze 6.července 1979

ooo 000 ooo

Pane vyšetřující,

kdyby šlo o obyčejný přestupek, přečin nebo jak tomu říkáte, napsala bych Vám:

Znám paní Otku Bednářovou dlouhá léta a znám ji dobře. Nepoznala jsem nikdy v životě člověka tak hluboce sociálně cítícího, tak lidského a kulturního v pravém smyslu slova, jako je právě ona. Poprvé jsem se s ní potkala zcela náhodně, před obchodem. Daly jsme se do řeči a já jsem se jí svěřila se svou starostí a bolem. Moje milovaná sestra byla těžce nemocná. Paní Otka slíbila, že mi pomůže. Obstarala lékaře, odvezla mou sestru do nemocnice, chodila ji navštěvovat a zasloužila se o to, že moje sestra se uzdravila. Potom jsem se dozvěděla, že takhle, samozřejmě a zcela nezištně pomohla mnoha nemocným a trpícím. Setkávala jsem se s ní ještě potom mnohokrát, poznala ji z mnoha stran, i z té, kvůli níž má být v příštích dnech souzena. A vím jen jedno: všichni, kdo paní Otku dobře znali, vědí, že je to skvělý, nesmírně vzácný člověk. Už podle toho, že ona má být souzena /právě za své hluboké sociální cítění, za svou velikou lásku k lidem, za neunavnou snahu pomáhat trpícím a nespravedlivě nařčeným/ - už podle toho dojdou všichni, kdo ji znali, k závěru: ten soud je jedna velká lež.

Kdyby šlo o obyčejný soud...Kdyby paní Otka Bednářová skutečně něco provedla...Kdyby ti druzí, její přátelé, byli opravdu vinni...V tomto případě bych Vám napsala tento dopis.

Ale ten soud je nenormální. Je nespravedlivý, nelidský, absurdní. A Vy jste jeho nástrojem. Cynickým nástrojem, bez svědomí. /I když jste možná chvílema i hodný./ Proto všechno Vám nenapíšu. Ale přesto chci, abyste věděl. Aby druzí věděli, co si o tom myslíme. Co si o tom v Československu myslí mnozí, přemnozí lidé. Kdybyste se raději starali o naše hospodářství. O to, aby věci šly dopředu a ne zpátky. Kdybyste raději zavírali ty zloděje a korupčníky, kterých je stále víc a více. Jenomže: zloději, podplaceči, korupčníci, největší podleci, prospěcháři a lháři jdou stále vpřed a výš. A poctiví, vzácní, nejlepší lidé sedí ve vězení. Jsou pronásledováni. Tak to je, pane vyšetřující. A my to víme. A naše trpělivost má své meze.

Věra Olešáková

ooo 000 ooo

Helena Klímová: Kamarádka v nouzi

"V duchu poslání Charty 77...rozhodli jsme se ustavit výbor s cílem sledovat případy osob, které jsou trestně stíhány či vězněny za projev svého přesvědčení, nebo které se staly obětmi policejní nebo justiční svévole." /Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných-VONS- programové prohlášení 27.dubna 1978/

... v těchto dnech bylo zahájeno trestní stíhání skupiny čs.občanů...Pachatelé jako organizovaná skupina po delší dobu soustavně konstruovali lživé informace, rozmnožovali a rozšiřovali na území ČSSR i v zahraničí s cílem vyvolat nedůvěru veřejnosti vůči státnímu zřízení republiky a jejím orgánům. Obhajovali také pravomocně odsouzené pachatele různých trestných činů... bylo proto zahájeno trestní stíhání proti Václavu Havlovi, Jiřímu Němcovi, Václavu Bendovi, Václavu Malému, Ladislavu Lisovi, Jiřími Dienstbierovi, Jarmile Bělíkové, Daně Němcové, Ottě Bednářové a Petru Uhlovi. Ve vyšetřování se pokračuje. /Rudé právo 5.června 1979/

Prvně jsem se s Otkou Bednářovou setkala na počátku sedmdesátých let v ordinaci jednoho našeho společného známého - lékaře. Otka patřila tehdy k našim nejznámějším publicistům, její pořady v rozhlase a televizi budily obdiv nejen publika, ale i kolegů profesionálů. O n a s e t o t i ž v ž d y c k y n ě k o h o z a s t á v a l a, někoho slabého, komu se stala křivda, a takový zastánce nám bývá sympatický. Zastávala se dívky, kterou z kádrových důvodů nevzali na studia, nevinných intelektuálů, kteří byli v padesátých letech vězněni, skupiny mladých lidí, kteří si z opuštěného

zbořeniště zbudovali útulek a jejichž romantismus nenašel porozumění u byrokracie. Její pořady ještě tehdy, na počátku sedmdesátých let, stále sloužily jako podklady při výuce mladých novinářů, i když ona sama už novinářkou být nesměla.

byly jsme tehdy obě bez místa. Vyprávěla jsem jí, jak se živím: obcházela jsem cizí domácnosti a sepisovala dotazníky pro nějaký výzkum. Otka se usmívala a vypadala pěkně: plavé vlasy načechrané kolem tváře a svázané do dvou cůpků, budila dojem křehkosti, dobré nálady a energie. Bylo zřejmé, že rány osudu snáší statečně. Teprve později jsem se dozvěděla, že se tehdy, když nesměla již více pracovat ve své profesi, živila jako uklízečka. Byla v těch dobách již velmi nemocná, a když se tak jednou, na nekonečné chodbě jedné z nepříliš užitečných institucí, skláněla nad kbelíkem se špinavou vodou, ztratila náhle vědomí. K jejím dosavadním diagnózám, čítajíc mj. dvojí žloutenku a nemocnou slinivku, přibylo ještě cévní mozkové poranění.

Dnes je Otka mezi těmi, kdo byli uvězněni pro svou činnost v oblasti občanské. U nás oficiální místa neuznávají termín "politický vězeň", v mnoha jiných zemích by ji tak označili. Ale náplň pojmu je třeba upřesnit. Politika bývá chápána jako boj o moc a politický vězeň je ten, komu se uchopení moci nezdařilo a byl vítězem přišlápnut. Jak nesprávné by bylo představovat si takto Otku. Troufala bych si říci, že politika v tomto smyslu ji ani nezajímala a nezajímá, zajímají ji osudy konkrétních lidí, zejména těch, kterým osud ublížil, ať už skrze politiku či jinak. K takovým lidem ji to vždycky přitahovalo, vedl ji však nikoli politický zájem, ale svědomí. Její současný osud tedy vystihuje nejlépe anglický termín "prisoner of conscience". Česky bychom snad řekli "uvězněná za svědomí".

Nesnese pomyšlení na trpícího člověka. Stalo se kdysi, že ji někdo přivedl na návštěvu k těžce ochrnutému nemocnému. Otka se ho, do té doby neznámého, okamžitě ujala a ošetřovala ho se vším všudy, zkrášlila mu poslední měsíce života. A vlastně stále má ve své blízkosti někoho, o koho by se už nikdo jiný nestaral a koho ona drží při životě, pečujíc o jeho potřeby po způsobu milosrdných sester.

Otčin prvotní zájem se nevztahuje k politice, ale k hodnotám základnějším. Jejím dominantním rysem je obětavost.

"Když se Otka někomu obětuje," říká její maminka, "obětuje se bezvýhradně a nikdo o tom ani neví. Dokonce i její vztah k druhému pohlaví je tomu podřízen. Vdávala se ve dvaceti, a to proto, aby její muž, který neměl mnoho hmotných prostředků, mohl u nás bydlet a dokončit tak svá studia. Vždy dávala přednost tomu muži, který nejvíce potřeboval její opory. Stále chce být někomu oporou."

Otka je kamarádka v nouzi. Objevuje se tam, odkud cítí potřebu pomoci u přátel i u lidí vzdálenějších. A taková potřeba se dnes naskýtá často, v rodinách, kde dospělí opakovaně přicházejí o zaměstnání, v rodinách, kde je hodně dětí. Otka roznáší oblečení od větších dětí k menším. Vede v patrnosti měnící se dětské rozměry, zná čísla bot, pozná, že tyhle zelené střevíce nejlépe užije Zdena, která právě přišla k zelenému paletu, a tyhle dětské povláčky nejraději rovnou povlékneme, aby v domácnosti mezi mnoha dětmi a mnoha předměty nezapadly. Otka také ví, kdy kamarád ve vězení má povolen balíček a sama upeče medové pečivo, protože si také pamatuje, co komu nejlépe chutná. Pozná, kdy je člověku těžko, přinese mu třeba knížku o józe a vymyslí hru: kdo z nás dvou bude pilněji cvičit?

Pomáhá způsobem, který jiným lidem snad ani nepřijde na mysl a který je přitom tolik potřebný: šaty pro mnohačetnou rodinu se ještě od lidí seženou - ale kdo vystřídá alespoň na chvíli přepracovanou matku? A tak nebylo vzácností potkat Otku, jak celý půlden vodí pět malých dětí. Vězněný novinář a spisovatel probouzí v mnohých lidech sympatie-ale kdo pomůže jeho osamělé manželce v péči o malou dcerku? A tak Otka chodí hlídat Moniku a vznikne podivuhodné přátelství.

Pomoc druhému člověku je činnost, která tomu, kdo ji koná, přináší zadostiučinění, posiluje jeho sebeúctu, snad i lahodí jeho pýše. Mnozí z nás na tom setrvávají, na tomto uspokojení v l a s t n í potřeby. Ale Otka se při pomoci druhému orientuje podle j e h o, nikoli své vlastní

4009

potřeby, a proto je její pomoc skutečně účinná, kvalifikovaná. Že sama potom pociťuje radost, je srozumitelné, etický počin, dar, povznáší dárce i příjemce. A lidé pociťují přání taková chování napodobovat.

Bylo před vánocemi, doba, kterou všichni věznění vnímají obzvlášť trýznivě a jeden z nich, Jiří Lederer, vyslovil přání zpříjemnit si ovzduší celý vánoční vůní - františkem. Jenže jak ho sehnat, když právě před vánocemi k sehnání není? A tak Otka běhá po Praze, shání. Až kdesi na předměstí ji, uštvanou, prodavačka polituje: "Právě jsme je doprodali..." A tu Otka, vedená intuicí, poruší tabu, které většina z nás už nevědomě dodržuje:

"Prosím vás", obrátí se na tu cizí paní za pultem, "ani jeden vám už nezbyl? Sháním ho pro jednoho kamaráda ve vězení. On je zavřený za Chartu 77 a moc by si ho přál..."

Po těchto slovech prodavačka ztuhne, výraz "Charta 77" se u nás před cizím člověkem nevyslovuje, a když, je na místě obávat se provokace. Ale Otčina osobnost vyzařuje i na lidi cizí a tak prodavačka zašeptá: "Já jsem si vzala tři františky pro sebe domů, přijďte zítra, já vám jednoho přinesu."

A tak se i stalo. Budiž ještě řečeno, že těžce získaný františek nesměl být z balíčku do cely předán. Ale snad měl vězeň přece jen trochu radost, aspoň z té snahy. A ta neznámá žena v krámě měla dobrý pocit... A v původu stála Otka.

Mám to štěstí, že jsem se v průběhu let setkala s mnoha obdivuhodnými lidmi. Ale i mezi nimi je Otčina schopnost posloužit vlastní bytostí druhému člověku krajní a mimořádná.

"Už jako malá byla taková," vzpomíná Otčina maminka. "Za revoluce s mladší sestrou jezdila do Prahy škrábat brambory pro ty chudáky, co se vraceli z koncentráků. Ráno si zastavily nějaké auto a jely. Taky jim vozila balíčky se šatstvem, co kde od koho posbírala. To tehdy organizoval skauting, takovou pomoc, tak se to učily. Jednou si na skautském výletě poranila kotník a kamarádky ji nesly celou cestu až domů. Chodila do skautu od svého vstupu na gymnasium..."

"Dospívala za války, byla to těžká doba, ale měli jsme moc pěkný rodinný život," vypráví ještě maminka. "Vždycky po večeři jsme si nahlas předčítali knížky, Věčně zpívají lesy, Bergmančata, Sigrid Boo... Ty knížky jsme před sebou vzájemně hlídali, aby z nich nikdo tajně neučítal předem, vidíte, kolem takového stolu jsme sedávali." A maminka přináší fotografie, na jedné oválný stůl potažený těžkým ubrusem a kolem stolu tři holčičky.

Nejstarší je Otka, od počátku maminčina opora. Zejména později, při těžkém onemocnění sestry nejmladší.

A tak mne napadá, že starost o druhé je od dětství pro Otku vlastně jejím z p ů s o b e m b y t í .

"Máma je hrozně náchylná k tomu, dělat si výčitky svědomí," říká Otčin starší syn. "Třeba si dělala výčitky za to, že na začátku sedmdesátých let se stále ještě pokoušela psát a publikovat, zatím co někteří lidé / její pozdější přátelé/ byli již tehdy zavřeni." /Byl to ten začátek sedmdesátých let, kdy se o ni, při nezvykle těžké práci uklízečky, pokoušela mozková mrtvice./

Ještě před tím, v letech šedesátých, byla otřesena poznáním o procesech. Umínila si, že musí něco udělat pro nápravu; vyčítala si své členství ve straně v padesátých letech, že informace o podstatě podobných procesů byly v té době již dostupné, že tedy měla vědět.

Vždy na sebe brala zodpovědnost, která přesahovala možnosti její bytosti. Už jako dítě cítila zodpovědnost za poměry ve světě dospělých.

Jedna z rodinných fotografií zachycuje skupinku dětí předškolních či prvňáků, dřepí na zemi a jejich ruce hrají "vezmeme si hoblík, pilku". Mezi nimi i dvě plavé sestřičky s bílými límečky a bílými manžetami, jedna z nich je dávná Otka. Holčička v teplácích vedle ní je její nejmilejší kamarádka. Trochu prý si ta kamarádka šlapala na jazýček...

Tahle kamarádka - šišlalka je možná předobrazem všech těch příštích potřebných, kterých se ujímala Otka ujímala.

Rozdíl mezi bílým límečkem a tepláky, mezi zdravým a kulhavým jazykem už dávno sešel se světa jevů, ale možná zůstal ležet na dně vědomí jako půdorys vnímání vztahů. Otka se stále cítí jako ten, kdo má vůči druhým povinnost darů.

+ nákladní

Jenže čím se platí takové dary?
Odpovědí je místo jejího současného pobytu.
"Ona vůbec nemá pud sebezáchovy," praví její maminka.
A tu se mi náhle vynoří obrázek z letošní zimy. Bylo to v jednom z těch mrazivých dnů, šešly jsme se s Otkou na refýži. Lidé se choulili do nejteplejšího, co měli, Otka se objevila v kabátě až do pasu rozepnutém.
"Zapni si to," poprosili jsme ji.
"To je dobrý, nepotřebuju," usmívala se Otka. "Já mám takovou tlustou šálu, hele."
Tlustá šála, opravdu, zřejmě pánská, vyplňovala až do pasu mezeru mezi klopami kabátu. "Prosím tě, zapni si to," zlobila jsem se a pokusila se klopy Otčina kabátu stáhnout k sobě. Ale nešlo to.
"To je dobrý, to tak musí být," uklidňovala mne Otka, "koupila jsem si to v dětské konfekci." A usmála se, odvrátila a začala mluvit o něčem jiném.
A tak jsme kráčeli po ulici a mluvili o něčem jiném a já si v duchu dávala souvislosti dohromady. Dětská konfekce je nejlacinější. Otce zrušili její invalidní důchod /i když z hlediska lékařů zůstává indikován/. Zaměstnaná není. Svůj čas věnuje bezplatnému starání se o potřeby jiných lidí, na příklad roznášení oděvů... Kdo tedy se stará o potřeby její? Věru, že nikdo.
A ještě jedna příhoda se mi vybavuje. Souvisí s Otčinou reportáží "Jak jsem šla navštívit Klementa Lukeše". Byla to vlastně autoreportáž, vyprávění, jak se na jaře 1977 na místo zamýšlené návštěvy dostala Otka na 48 hodin do vězení /aniž jí kdo kdy vysvětlil proč/, jak ve vězení sdílela celu s mladou ženou, jakousi paní Ciparovou, a co jí paní Ciparová vyprávěla. Že totiž byla zatčena nedopatřením, že trpí epilepsií, že ji strážci podezírali ze simulace a že ji udeřili pendrekem až ochrnula.
Pozastavme se na tomto místě a rozmysleme si, co si s takovou situací může novinář počít. Mít tak profesionální možnosti z let dřívějších. S jakou péčí by sá Otka ověřila vše, co ta ochrnutá paní říkala, s jakou zodpovědností by zvážila viny a nároky všech zúčastněných osob, než by příběh svěřila sazárně či obrazovce.
Jenže jaké možnosti má novinářka bez místa, sama utiskovaná a hlídaná? Smí si dovolit vyslovit své neověřitelné pochybování, o to nebezpečnější, že se dotýká cti věznitelů?
Takováto úvaha by asi pro většinu z nás vyústila v konstatování bezmocnosti. Jistě ani Otce nebyla neznáma, vždyť jak netrpět nouzí vlastních možností, jak se neobávat odvety mocných?
Avšak na druhé straně - jak možno ponechat bezmocnou a postiženou bytost bez záštity? Existuje-li byť i jen podezření, že se někomu stala nespravedlnost, nestojí jeho zájem před Otčiným bezpečím? Nebylo by snad dokonce lepší případně se i mýlit na vlastní riziko, než ponechat volný průběh možné křivdě na někom jiném, bezbranném?
Tak, domnívám se, Otka uvažovala. A proto napsala, co slyšela, a co /na ochrnuté paní/ viděla. A co také člověk, kterého na dva dny bez jakéhokoli vysvětlení zavřou do vězení, nemůže považovat za vyloučené.
Vznikla reportáž, která mnohým lidem přinesla otřesnou zprávu a Otce samotné obávaný postih.
Tento poslední příběh je snad modelem Otčiny situace obecně. Otka nepatří k žádnému ideologickému proudu, k žádné skupině /i když její ranné mládí bylo inspirováno komunistickým ideálem a i když v době současné respektuje jako lidské osobnosti mnohé křesťany/. Otka ke svému motivujícímu principu dospěla sama a formuluje jej jako e t i k u n o v i n á ř e.
Zní to dost střízlivě, skromě, ti, kdo Otku znají, by ji spíše charakterizovali velkými slovy: v á š e ň s o u c i t u a t o u h a n a l é z a t a v y z v e d n o u t p r a v d u. To jsou ty pohnutky, které Otku přivedly k novinářské práci, k vrcholům této práce.
Jenže možnosti novinářské práce pominuly, ale pohnutky zůstaly. Otka tedy hledala novou možnost vyjádření, nové prostředky pro své staronové etické úsilí. Obrana nespravedlivě stíhaných představuje odedávna směřování její osobnosti. Výbor, který si tuto činnost předsevzal, vlastně uskutečňuje Otčiny hodnoty: zastávat se poškozených konkrétních lidí. A dávat

této činnosti přednost před vlastním zájmem a bezpečím.
Ale kdo se zastane, kdo se ujme Otky?

Praha červen-červenec 1979

ooo 000 ooo

4.7.1979 proběhlo v kanceláři odboru výstavby a územního plánování ONV v Litoměřicích jednání o výkupu nemovitosti č.1 v Řepčicích, jehož se účastnili tajemník ONV p.Petřík, vedoucí odboru dopravy p.Luksch, vedoucí odboru výstavby a územního plánování ing.Liška, pracovnice ONV pí Ondrášová, spoluvlastníci usedlosti Viktor Parkán, Jiří Kubíček a zástupci dalších spoluvlastníků - Zdena Tominová, mluvčí Charty 77, za Petru Parkánovou, za Věru Kubíčkovou dr.Martin Hybler. Spoluvlastníci a zástupci v úvodu jednání zdůraznili, že jednání nemůže být považováno za vyvlastňovací řízení, k němuž byli původně předvoláni, neboť nebyly plněny základní náležitosti, kterých je k vyvlastňovacímu řízení třeba a chybí tedy k němu jakýkoliv konkrétní podklad. Zejména pak, že v případě jejich nemovitosti vůbec neproběhlo územní řízení a nebylo vydáno územní rozhodnutí a tedy nemohla být dodatečně přezkoumána možnost jiného řešení dopravní situace, která by umožnila vyhnout se demolici jejich domu. Poté vyjádřili důvěru, že takové řešení bude nalezeno.

ooo

Ve dnech 5. a 6.7.1979 byly Věře Vránové, Ele Ledererové, Jakubu Trojanovi, Květě Markové, Jiřímu Bednářovi, Zině a Karlu Freundovým, Petrušce Šustrové, Zdeňku Vokatému, Martinu Hyblerovi, Svatopluku Karáskovi a Zdeně Tominové, mluvčí Charty 77, v ruzyňské věznici uděleny výstrahy náčelníka správy vyšetřování Federálního ministerstva vnitra /mimo Prahu byla udělena analogická výstraha Janu Litomiskému v Českých Budějovicích/. Většině jmenovaných přečetl výstrahy pplk František Havlíček. Uvádělo se v nich, že vyšetřováním bylo zjištěno, že se dotyční podíleli na činnosti tzv.Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a že se pokoušejí činnost výboru obnovit. Tím se prý dopouštějí protispolečenského jednání a budou-li v něm pokračovat, vystavují se nebezpečí trestního stíhání. Zdeně Tominové a Zdeňku Vokatému bylo na dotaz sděleno, že se nejedná o zastrašování, ale o výstrahu. Poznamenáváme, že par.1,odst.2, zákona o SNB, jímž bylo udělování výstrah zdůvodňováno, neskýtá pro toto jednání dostatečný právní podklad a že tedy udělování výstrah lze považovat za protiprávní skutečnost.

ooo

Milan Balabán, jeden z osmi signatářů dopisu Staršovstvu českobratrského evangelického sboru v Praze /text dopisu viz str.11/, byl 6.července 1979 předveden ze svého pracoviště dvěma příslušníky Státní bezpečnosti /Wágnerem a Uhlířem/ do Bartolomějské ulice a posléze zadržen na 48 hodin v cele předběžného zadržení v Konviktské ulici. Výslechy, zaměřené na zmíněný dopis, probíhaly v duchu vydírání a zastrašování. Vyšetřovatelé též vulgárně napadali Charty 77 a hrubě uráželi některé její signatáře. Před propuštěním byly Milanu Balabánovi nezákonně sejmuty otisky prstů, prohlédnuty zuby a byl fotografován.

ooo

17.7.1979 byla v Semilech u Milana Friče provedena domovní prohlídka spojená s výslechem. Otázky vyšetřovatelů povětšině směřovaly k signatářům CHarty 77 a k Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Dále byla Milanu Fričovi zakázána oslava narození jeho syna. V souvislosti s touto akcí vyslechla St.bezpečnost v Semilech některé další občany.

ooo 000 ooo

Články došlé do redakce:
Jaroslav Suk: Hnutí za demokratickou samosprávu v Československu
Zdeněk Jičínský: Nad chystaným procesem
Dialogy č.2-3/79